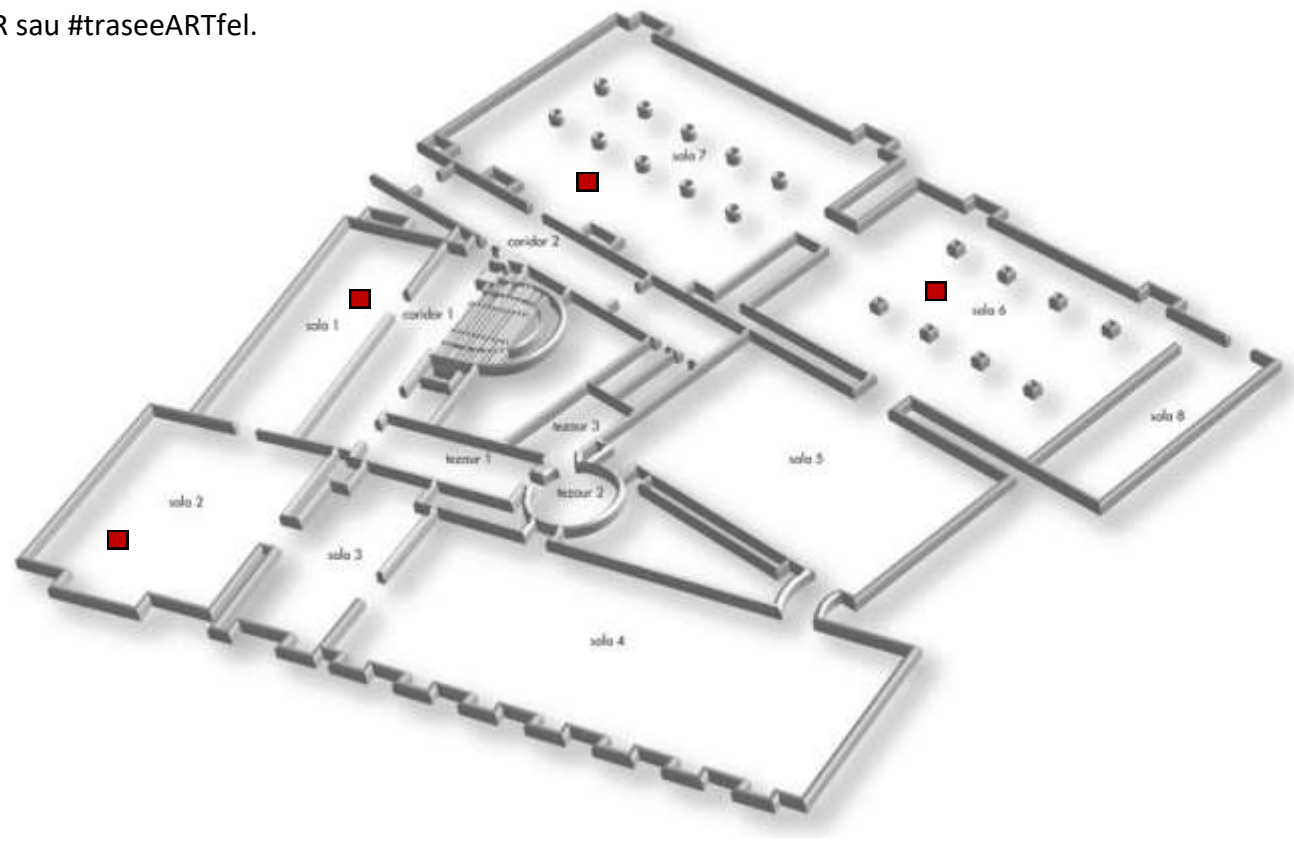

Oameni din trecut

Faceți o poză în timpul vizitei și trimiteți-ne-o ca mesaj privat
sau postați-o pe conturile dumneavoastră de

Facebook/ Instagram, cu unul dintre hashtagurile

#traseeMNAR sau #traseeARTfel.

Ștefan cel Mare – *Sala 1*

Doamna Roxanda – *Sala 2*

Pârvu Mutu – *Sala 6*

Hatmanu Manolache Manu – *Sala 7*

Ștefan cel Mare

Portretul voievodului

Ștefan cel Mare, voievodul cu cea mai lungă domnie din perioada medievală, dăruiește mănăstirii Dobrovăț în anul morții sale, 1504, un epitrahil cu apostoli și evangheliști. În partea de jos a piesei de broderie se află ultimul portret al domnitorului, alături de cea de-a treia soție, Maria Voichița. Amândoi poartă veșminte strălucitoare și însemnele suveranității, coroana și granatza.

*Granatza= costum de ceremonie de origine bizantină purtat de domnitorii români în perioada medievală. Veșmântul era realizat din catifea cu fir de aur, brodat la tivuri cu pietre prețioase, lung până la glezne și cu mâneci largi.

*Epitrahilul= piesă vestimentară purtată de preoții ortodocși la slujbă. Decorul este brodat pe mătase sau catifea și reprezintă chipuri de apostoli, sfinți sau sărbători. Uneori, în partea inferioară poate să apară imaginea donatorului.

Știați că...

Echivalentul epitrahilului în cultul catolic se numește stola? Pentru a putea descoperi diferențele și asemănările, observați două astfel de piese în sala III.

Sala 1

Compară registrele inferioare din epitrahilele aflate în sala I. Notează sau desenează elementele decorative care îți atrag atenția?

Portretul de donator

Donatorul este o persoană care a contribuit la realizarea unei opere. Actul donației se poate înregistra sub forma unei inscripții sau prin reprezentarea figurii. Donatorul este înfățișat de obicei în atitudine de rugăciune, bust sau întreg și se regăsește pe mai multe tipuri de obiecte liturgice, pictură, broderie, manuscrise sau orfevrărie.

Găsește alte portrete de donatori și compară-le cu portretul lui Ștefan cel Mare. Cum sunt reprezentate personajele? Sunt în picioare, care este atitudinea lor, ce fac cu brațele?

Doamna Roxanda

Doamna Roxanda

Cea mai tânără dintre fiicele lui Neagoe Basarab, Roxanda, se căsătorește după moartea prematură a părintelui său cu Radu de la Afumați. Ctitoria tatălui său de la Curtea de Argeș a fost continuată în timpul domniei lui Radu de la Afumați, când a fost terminată pictura interioară. Una dintre fresce ne înfățișează portretul votiv al Doamnei Roxanda care ține în mâna dreaptă macheta bisericii pe care o închină Celui de Sus. Îmbrăcată într-un costum de ceremonie, poartă pe cap o coroană de tip deschis, specifică perioadei medievale, decorată cu rubine, safire și perle, de care atârnă cercei grei de tâmplă.

Portretul votiv

Portretul votiv este portretul comanditarului unei opere. Acesta poate fi un portret simplu sau de grup, ctitorul fiind însoțit de familia sa. Personajul este înfățișat în general în picioare, iar în mână ține obiectul donat pe care îl îndreaptă într-o atitudine respectuoasă spre Fecioara Maria sau Iisus pe tron. Veșmintele bogate contrastează cu atitudinea de rugăciune a personajului și au rolul de a etala rangul celui reprezentat. Portretul votiv ilustrează ceremonia specific perioadei, preocupările și gustul comanditarului, fiind o veritabilă frescă a vremurilor de demult.

În prima sală există o vitrină unde sunt expuși cercei de tâmplă, ca cei din portretul votiv al Doamnei Roxanda. Observă dimensiunea acestora și imaginează-ți cum erau purtați.

În sala II există trei icoane de familie, în două dintre ele apărând și Roxanda. Fiind mai tânără decât sora sa Stanca, este înfățișată mai mică. Comparați veșmintele din toate cele trei reprezentări. Care sunt elementele comune?

Știați că...

Pe Roxanda au dorit-o ca soție atât Ștefăniță al Moldovei cât și Radu de la Afumați? Domnița se căsătorește până la cu domnul muntean, în timp ce sora sa mai mare, Stana, devine soția domnitorului Moldovei.

Pârvu Mutu

Zugravii de biserici

Meșterii care se ocupau cu pictarea bisericilor în perioada medievală erau cunoscuți ca zugravi. Aceștia realizau adevărate reprezentări ale Raiului pe toți pereții bisericilor, singurele personaje reale fiind ctitorii, înfățișați în tablourile votive din partea de vest a bisericii, chiar la intrare.

Pârvu Mutu

Unul dintre cei mai renumiți zugravi din sec. al XVII-lea, Pârvu Mutu, realizează la Bordești un dublu portret în care se înfățișează pe sine alături de ucenicul său Radu. Considerat primul autoportret din arta românească, fresca marchează schimbarea de mentalitate în ceea ce privește statul artistului. Acesta nu mai este un simplu artist anonim, fiind recunoscut, apreciat și răsplătit pentru munca sa.

Știați că...

Pârvu Mutu nu este numele adevărat al zugravului, ci doar o poreclă? Născut Pârvu Pârvescu, meșterul devine cunoscut ca Pârvu Mutu. Porecla se datorează unei dificultăți de vorbire sau tăcerii pe care zugravul și-o impunea în timp ce picta.

Imaginează un dialog între Pârvu Mutu și ucenicul său Radu la terminarea celor două portrete.

Meșterul: _____

Ucenicul: _____

Compară veșmintele lui Pârvu Mutu cu cele ale boierilor din sala următoare și mezanin.

Hatmanului Manolache Manu

Boierul

Portretul hatmanului Manolache Manu se dorește a fi un portret al statului social. Reprezentat într-un interior decorat cu o bogată draperie barocă, boierul poartă veșmintele fanariote specifice funcției pe care o îndeplinește. În mâna dreaptă sunt vizibile câteva boabe din șiragul de mătăni, accentuând în acest fel evlavia celui reprezentat. Cărțile care îl înconjoară ne sugerează că avem de-a face cu un personaj cu preocupări intelectuale.

Soția

Dacă privim cu atenție decorul din portretul hatmanului, observăm că aceeași draperie se află și în portretul Sultanei Mavrogheni. Aceasta este soția boierului și deși a fost pictată în mod evident în același cadru ca și soțul ei, imaginea este cea a unei bogate doamne înveșmântată după moda occidentală. Se pare că doamnele au fost primele care au fost fascinate de moda pariziană, domnii refuzând cu încăpățănare incozorii pantaloni până în preajma revoluției de la 1848, când tânăra generație începe să se îmbrace după moda vestică .

Știați că...

Portretul votiv realizat în frescă este treptat abandonat pentru portretul de șevalet realizat în tehnica picturii în ulei? Apariția picturii în ulei la începutul sec. al XVIII-lea coincide cu o transformare de mentalitate în societatea românească. O dată cu apariția noii tehnici de șevalet, apare și obiceiul de a poza ore în șir, nemișcat.

Descoperă alte portrete de bărbați care printre elementele de recuzită au și cărți. Sunt boieri ca Hatmanul Manu sau au meserii legate de cuvântul scris? _____

Observați alte portrete de boieri și realizați un inventar al obiectelor din tablouri. Ce ne spun aceste obiecte despre personajele reprezentate? _____

* Hatman= boier însărcinat de domn cu comanda întregii oștiri